

[Holger Eriksen.]

nogens ret for nær. Den regel, der nu er foreslået, og som er lidt mere afdæmpet, fordi man gerne ville samle så stor enighed som muligt, gør det endnu mindre.

I den forbindelse vil jeg lige nævne, at blandt mange andre uvederhæftige påstande, som de 110 pct.s demokrater, der ikke kan tænke sig nogen begrænsning, har fremsat, er også den, at den foreslåede ordning er i strid med den nye forfatning. Det hører naturligvis ingen steder hjemme. Hvis man f. eks. gennemførte forholdstalsvalg uden tillægsmandater, som man har det i Norge og Sverige, ville det heller ikke være i strid med forfatningen. Lige så lidt kan man med rette påstå, at der er noget udemokratisk i den foreslåede bestemmelse.

Når en sådan påstand i det hele taget kan fremsættes, må det være, fordi man ikke er klar over, hvad begrebet demokrati indebærer. Vi husker alle historien om den tyske foged, Gessler, der havde stillet en hat op på en pind og forlangte, at alle schweizere med ærbødighed skulle hilse denne hat, hvorved han som bekendt kom i strid med Wilhelm Tell — men det er en anden historie. Nuomstunder er der ingen, der stiller den slags krav til andre, men jeg frygter for, at der er adskillige, som i deres hjerter har forvekslet det levende demokrati, der ikke blot betyder folkestyre, men også orden og regeringsudøvelse, med sådan en sølle hat, der i sig selv kun er et blodløst symbol uden forbindelse med det levende liv. Hvis der ikke var sådanne hattedyrkere, ville der næppe have været noget videre modstand mod forslaget.

Jeg skal ikke opholde mig ved de tekniske ændringer, som forslaget er udtryk for, men blot forbeholde mig i udvalget at stille forslag om andre af samme karakter. Derimod vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om mulighederne for at afgive stemme.

Jeg tror nok, man kan fastslå, at retten til at afgive stemme for den, der opfylder betingelserne for at have valgret, kun bør begrænses af en eneste ting, nemlig hensynet til, at bestemmelser om hemmelig afstemning ikke krænkes. Bestræbelserne har da også i lang tid gået i den retning. Jeg behøver bare at henvise til oprettelsen af tilflytterlister, adgangen for fiskere og søfolk til at stemme, adgangen for dem, der

på valgdagen er udkommanderet til arbejde udenfor hjemstedet, til at stemme, o. s. v.

Disse bestemmelser var dog ikke tilstrækkelige. Man kunne blive kaldt til en nær slægtnings sygeleje i en helt anden landsdel og derved være afskåret fra at stemme; man kunne være på ferie eller til en familiefest. Den udkommanderede arbejder kunne have taget sin kone med sig med det resultat, at han, men ikke hun, fik lov til at stemme pr. brev. Man kunne være arbejdsgiver og være nødt til at opholde sig et andet sted, f. eks. for at føre opsyn med et arbejde; men i så fald kunne man ikke få lov til at stemme pr. brev, fordi man jo ikke kunne udkommandere sig selv. Der var noget haltende over det hele. Derfor har man nu taget skridtet fuldtud ved simpelthen at fastslå, at man enten kan stemme på folkeregisteret på hjemstedet for selve valgdagen, hvis man regner med at være bortrejst på denne dag, eller kan stemme på folkeregisteret i den by, man er rejst til, når det sker så betids, at stemmen kan komme til valgstedet valgdagens morgen.

Medens der måske kan være lidt tvivl — det er beklageligt, hvis det er tilfældet, men der kan måske i visse tilfælde være det — om, hvorvidt reglerne om hemmeligholdelse af stemmeafgivning altid respekteres, når det drejer sig om fiskere eller søfolk, er der i alt fald ingen tvivl om, at der ikke sker brud på denne vigtige regel ved de foranstaltninger, der her er foreslået, og som efter mit partis mening betyder et stort fremskridt.

Derved er det gamle spørgsmål om de syges muligheder for at afgive stemme blevet yderligere aktuelt. Desværre er det samtidig yderst kompliceret. Selvfølgelig er der mange syge på hospitalerne, der ikke ville tage skade af at stemme. På den anden side er der utvivlsomt også nogle, der ikke ville have godt af den agitatoriske påvirkning, som de forud for valget ville blive udsat for, hvis de havde ret til at stemme, og der er måske også nogle af dem, som er så syge, at de ville blive et let bytte for en pågående agitation. Selvom dette ikke bør underkendes, så kan man måske se bort fra ulemperne derved. Under alle omstændigheder kunne man nok på hospitalerne organisere en stemmeafgivning, hvor hemmeligholdelsen blev respekteret. Men hvis den syge på